

Salih - (Tarık Buğra'nın "Küçük Ağa" Romanı) Duygusal

Karakter Salih, savaşta kolunu kaybettiği için biraz sitemli bir ruhla memleketine döner. Yiğit, cesur bir delikanlıdır. Çevresinin kendisine saygı göstermemesi ve iş bulamadığı için sitem doludur. Genellikle kararlarını çok düşünerek alır ve aldığı karardan da kolay kolay vazgeçmeyen inatçı biridir. Her ne kadar bu nedenle mutsuz olsa da fedakâr ve de yer yer oldukça mantıklı kararlarıyla vatan uğruna iyi işler yapar. Hırslı ve azmi sayesinde düşüncelerini gerçekleştirme konusunda başarılı olur.

Aktiviteler Boş vakitlerinde Salim'in kahvesinde zaman geçirir. Sık sık sigara içer. Nikoların Rum meyhanesine giderek vakit geçirmeye çalışır. Yaşlı annesine destek olmak için çalışmak ister fakat kendine uygun iş bulamaz. Kuvayı Milliye yanlısı biri olarak hizmet etmekten hoşlanır.

Kişiler Salih aslen bir Rum olan dostu Niko ile fazla birliktedir, bu beraberliği ve iletişimi kasaba halkının kendisinden soğumasına neden olur. Salih de Niko'nun vatana ihanetini öğrendikten sonra Kuvayı Milliye hareketine büyük hizmet vermiş olan Doktor ile iletişime geçer zamanla Salih, Küçük Ağa'yı da kendi safına geçirmeyi başarır. Beraberce Çerkez Ethem'in kardeşi Tevfik Bey'in çetesine katılarak mücadeleye destek olurlar.

ÖRNEK ANILAR

Sitemli Kolunu ve yüzünün yarısını bıraktığı cepheden dönüşünde hasretini çektiği saygınlığı bulamayan Salih, insanların rahatını ve kendisine olan kayıtsızlığını gördükçe daha fazla isyan eder. Zira tek kolla geçinecek, yapabileceği bir işi de yoktur: "Salih ve binlerce Salih sınırlarda kol, bacak bırakır, meslek, zenaat bırakırken Niko ve Nikolar usta olmuş, dükkânlar açmış, bahçeler satın almışlardı... Ve bir şeyler "Ufak tefek bir şeyler" olmuştu. Salih'in ağası ve Salihlerin, Salihlerin, binlerce Salih'in ağası, babası Çanakkale içinde vurulurken, yâd ellerde kalırken, Niko'-nun ve Nikoların ağası yaman bir aşçı, yaman birer tüccar olmuştu. Haydi, bu bir şey değildi. Ama ya şu olan "Ufak tefek şeyler?"

Fedakâr Akşehirli bir asker olarak görevini yapan Salih, savaşta sağ kolunu kaybettiği için, "Çolak Salih" olarak hayatına devam etmek zorunda kalır. Lakin döndüğünde memleketin halini görünce kaybettiği kolunun acısını unuttur ve hala bir işe yaramayı arzular: "Evet, Salih artık «Bir işe», doktorun düşündüğü alanda «hiç bir işe» yaramazdı, doktor da bunu aklından böyle geçirmişti. Ama yıkılmış, yıpratılmış bir gönüle bir sızı da kendisi vermek istemezdi."

Mutsuz Kimsenin O'na hak ettiği saygıyı göstermediğine inanan Salih, bunun kolunu kaybetmesine bağlı olduğunu düşünerek, kendi dünyasına çekilir. Bu nedenle de mutsuz olur. Ve bu mutsuzluk onu Niko gibi insanlara yaklaşmasına neden olur, fakat Niko'ya da çok güvenmediği için yine mutlu olamaz: "Niko da bi tuhaflaştı bugünlerde, ötekiler daha beter. Bi iş var bunda ya, Allah bilir. Ülen kardeş gibi büyüdük... Herkes birbiriyle alışveriş eder, selâmlaşır, güler oynardı. Ne kahpe dinliymiş namussuzlar. Senin kolun koptu ya, onların da mayası çıktı ortaya!"

Kararsız Salih, çocukluk arkadaşının hain fikirlerine karşılık bir kararsızlık içinde ne yapacağına bir türlü karar veremez. Niko'nun kendisine iş için sermaye bulacak olması, yardım etmesi ona tuhaf gelir, zira zamanla da gerçek niyetini öğrenir: "Niko'ların meyhanesinde görüp işittikleri Salih'i ta yüreğinden sarsmış, bir başka adam, o değilse bile bambaşka duyguların ve arzuların adamı yapmıştı. Bir sorumluluğu olduğunu şimdi artık seziyor, hatta anlıyordu. Bu sorumluluğu açıkça öğrenmek, bunu karşılamak için neler yapılmak gerektiğini bilmek istiyordu. Hem de hırsla."

Mantıklı Salih, insanları uyandırmanın ancak sözüne itimat edilir, güvenilir birinin ağzından olması gerektiğini bildiği için İstanbullu Hocayı ikna ederek mantıklı bir adım atar. Bu da onun ordu içindeki en önemli başarısı olur. Zira Niko'dan duyduklarını anlatacağı kişi için de doğru kararı almasının önemli olduğunu bilir: "Biri ile konuşmalı, mutlaka konuşmalı idi. Kendisini tokatlayacak, yüzüne tükürecek, sövecek, fakat daha önce dinleyip, bütün şu olanların ve her şeyden önemlisi— kendisinin neden böyle olduğunu anlatacak biriyle. Mumcu?.. Olmaz! Akağa? Olmaz! Salim de öyle.. Ali emmi?.. O hiç olmaz! Hayır, tanıdıkları olmaz, olamazdı. Ona, kendi hakkında değiştirilemez hükmü vermemiş birisi lâzımdı. Fakat kendini saklamak için istemiyordu bunu."

Hırslı Genel olarak mantığını ve başarısını hırsına borçlu olan Salih, güçlü ve dik olmayı benimser. Vatanperver biri olarak cepheye katılıp canını vermeye hazır olan biri olan Salih için vatana ihanet eden birine karşı duyduğu öfke kuşkusuz daha da hırslanmasına neden olur: "-Çolak Salih- savaşı sırf Niko ile karşı karşıya gelmek için sevmiş, benimsemiş, kaşık tutmaktan âciz sol elini sırf bu umut uğruna uçan kuşu zımbalayacak hale getirmişti. Hayatın yerini alan bu hırslı umuttan bu yana yıl geçti."